

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	16:17	16:17	16:20
יציאה:	17:08	17:08	17:11
ר"ת:	17:39	17:39	17:43

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 15:59

פרשת וישב

עלון מס' 391

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

מדוע לא מעריכים אותי בעבודה?

דרכו להרים את קולו, אצל בתוכו הוא זועם: "אחרי כל מה שעשיתי עבורה, זה מה שמגיע לי?" דגמה נוספת: ילד מתחצף לאביו אמו או רבו, והם פועטים וגוערים בו. ואף על פי שהם מצוים לחנכו, אינם אמורים לכעס. פעם זה נובע מהמחשבה: "איך הילד מעז להמרות את פי אחרי כל מה שנתתי לו? איך הוא לא נותן לי את הכבוד הראוי לי?"

מדה זו נובעת מחסר הבנה שהכל קורה בהנהגתו של הבורא יתברך ולכן הוא פועל על השליח. הדבר דומה לכלב שמכים אותו באמצעות מקל. תגובתו המידית של הכלב היא לנשוך לנשך את המקל. הוא אינו מבין שאם הוא רוצה שיפסקו ההכאות, עליו לפנות למחזיק המקל, הוא המחזיק מתי הם יפסקו. כך גם אנחנו שפועטים על בני אדם שונים או על המחזיקים שפוגעים באחינו בית ישראל. הם שוכחים פרוט חשוב, שהם רק השליחים של הבורא יתברך. ככל שנבין דבר זה טוב יותר כך נראה את הבורא בכל פרט ופרט שקורא אתנו ונרגיש שלמים יותר שהרי הכל מגיע מאבא שאובה.

מי צועק מהגרון של אשתך?

נכון הדבר שאלו דרגות גבוהות באמונה ועדיין לא הרגלנו בהם, כך באמת חשבת לי לעצמי בתחלה, אולם ככל שחזרתי על הדברים ושנתי לעצמי את המשפט שאמר דוד המלך ע"ה בזמן שקלל אותו שמעי בן גרא בשעה שברח מפני אבשלום בנו: "השם אמר לו קלל", ראיתי על עצמי שנוי גדול במדת הכעס. נזכרתי לעתים תכופות בתשובה שענה רב חשוב ליהודי שספר לו: "אשתי כל הזמן צועקת עלי". ענה לו הרב בחכמה: "תקשיב טוב לצעקות משום שהבורא יתברך מדבר אליך מתוך גרונה של אשתך".

לעמית זאת יהודי שעדיין לא הבין שהכל בהנהגתו יתברך, פשוט ירחת מפעם על עצמו ועל אחרים: "איך עשיתי כזו טעות", "איך הוא עושה לי דבר כזה", "צריך להוריד אותו מהקביש" ... ועוד כהנה וכהנה תגובות שבסופו של דבר פוגעות באדם עצמו.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

תחום נוסף שבו אפשר לבחון את סוג האמונה שלנו הם היסורים. יהודי שקאים עליו יסורים שונים במקום עבודתו, למשל, לא מעריכים אותו מספיק מבחינה מקצועית, והמשפחת לא מספקת אותו, וגם עם החברים לעבודה אינו מסתדר, וכך זמן רב הבטח לו קדום ועדיין דוחים את הנושא.

התגובה הטבעית תהיה אכזבה וכעס ואולי אף נסיון להתנגקם בהם בחזרה כמעשיהם. לעמיתו המאמין היודע שבורא יתברך הוא הגורם הבלעדי לדבר, מיד בודק עצמו אולי הקב"ה אינו מענין שאמשיך לעבד במקום העבודה הנוכחי משום שיש שם בעיה של צניעות, לשון הרע. אולי הוא עוסק בצרכי האישיים בזמן העבודה, דבר שאורם לגזל מבעל הבית. הקב"ה ברחמי הרבים שולח לו סימנים שהוא צריך לבדק ולתקן כי הבורא יתברך אוהב אותו באהבה אין סופית, וכל הסימנים שהוא שולח הם בשבילו וטובתו.

נמשך בעוד דגמה בנושא הנהיגה. כל נהג שהתנסה בנהיגה בארצנו הקדושה יודע שקשה מאד להשאיר רגוע על הכביש. כלם ממהירים וקולות הצופרים לשמעים בכל מקום ובכל זמן. המאמין יודע שגם אם עקפו אותו בפראות או שחסקמו לו את היציאה מהתנה או שנכנסו לו לנתיב שנוסע בו, מאת השם היתה זאת, ואינו כועס ומשדל לשמור על ארך-רוח ולהבין את רצון הבורא יתברך ממנו בשעה זו. הוא מאיר פנים לנהג השני ומודה בלבו לבורא יתברך שהביא לו את הנסיון הזה כדי להזכר במציאותו יתברך.

פעם שנה חסרון באמונה!

לפעמים אדם חוזר לביתו אחרי יום עבודה מפרך עין ורעב ומצא שהבית מבלגן ואין אכל מוכן. מיד מתעורר בלבו פעם על רעיתו, והוא טוען כלפיה: "אני עובד כל כך קשה להביא פרנסה לביתי, ואפילו אכל חם לא מגיע לי??? ישנם שני סוגי תגובות - האחד ירים את קולו ויזעק: "מדוע הבית מבלגן? מדוע אין אכל מוכן שאני מגיע? מה עשית כל היום בבית?" והשני לא ירים את קולו מחמת פחד מאשתו או משום שאין

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

מאכילים ילד רעב, עושים טוב לעצמנו!

רוצים גם אתם לעזור?
03-8000-770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה רפואה הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

נא לשמור על קדושת הגליון

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת החייל יותם הלל בן דורית

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

ברכות השחר והנהגה לתפילה

א. בתחילה יהיה מורה שאדם שלא בירך 'אשר יצר' עד לאחר חצי שעה לא יברך עוד, אולם לאחר מכן חזר בו והיה מורה ובא בשיעוריו ובספריו שאדם שלא בירך 'אשר יצר', יכול לברך עד שיעור של שבעים ושתיים דקות לאחר מכן (אם לא נצרך שוב פעם לנקביו).

ב. הקדים ברכות השחר וברכות התורה לעיטוף הטלית והנחת התפילין, וכדעת רבינו האר"י ז"ל.

ג. בימים שאין מניחים תפלין כגון בחול המועד, לא הקפיד להיכנס לבית הכנסת כשהוא כבר מעוטף בטלית, אלא היה מתעטף בבית הכנסת.

ד. בחול המועד היה חובש את כובעו בתפילת שחרית, וכשהיה מתעטף בטלית (בשעת הברכה) הניח טליתו על כובעו ולא על ראשו.

ה. בצעירותו בזמן היותו לומד בשיבת 'פורת יוסף', היה הנוהג בשיבה שבחור המאחר לתפילת שחרית בשיבה משלם קנס לשיבה, אך את מרן הרב זצ"ל אף שהיה מגיע מעט מאוחר לתפילה לא קנסו, מחמת שידעו שהגענו מאוחר היא מחמת לימודיו עד השעות המאוחרות של הלילה.

ו. לפני תפילת שחרית נהג לומר: "הריני מקבל על עצמי מצוה של 'ואהבת לרעך כמוך', והריני אוהב כל אחד מישראל כנפשי וכמאדו". מתוך מנהגי הראש"ל חלק ד' שיצא לאור לאחרונה. פל' להשיגה 052-7456961 הרב אלון בן עמי [ובספר עצמו ישנה אריכות גדולה בכל מנהג במו"מ בהלכה ובמעשיות וכו'].

שאלות ותשובות

מאת הרב"ג יגאל כהן שליט"א

שאלה: חיילים נשואים שנמצאים במילואים האם צריכים להדליק נרות חנוכה?
תשובה: באופן שיש מי שמדליק עליהם בבית [כגון האישה בנשוי או ההורים ברווק] אינם צריכים להדליק אלא א"כ נמצאים במקום שאין רואים נר חנוכה כלל שיכולים להדליק בבסיס בברכה.
 [חזון עובדיה חנוכה עמ' קנו]

שאלה: אבל בתוך השנה האם רשאי להשתתף במסיבת חנוכה?
תשובה: מותר באופן שנאמרים שם דברי תורה ושבח והודיה לה' יתברך שאין זה נקרא בית המשתה.
 [שלמי מועד עמ' רמז ובחזון עובדיה חנוכה עמ' יט בהערה]

שאלה: זוגות נשואים המגיעים שבת להורים האם צריכים להדליק נרות חנוכה?
תשובה: אינם צריכים להדליק ואף לא להשתתף בפרוטות.
 [שו"ת בית דוד ס"י תעב והעוד וכן פסק בחזון"ע חנוכה עמ' קנב]

שאלה: נר שכבה ונשאר קצת שמן בכוסיות האם מותר להשתמש בזה להדלקה בלילות הבאים?
תשובה: מותר, אלא שאם הנר כבה בתוך חצי שעה צריך לשים לב שלא להדליק מהשמן הנותר את השמש, ובאופן שכבה לאחר חצי שעה מותר להדליק אף את השמש.
 [שו"ע ס"י תרעז סעיף ד ומשנ"ב שם ס"ק יז ובס' פסקי שמועות עמ' קלד]

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

מעלותיו של אליאב

במאמרים הקודמים הרחבנו על בואו של שמואל הנביא לבית לחם, ועל כך שיש הגיע עם שבעת בניו אל הזבח, כשבמהלכו יבחר ה' את אחד מבניו של ישי למלך על ישראל, כשבאו בניו של ישי הביט שמואל הנביא באליאב בנו הבכור של ישי, והיה בטוח שהוא האיש הראוי להיות מלך, מפני שהיו בו תכונות האופייניות למלך, וכך אמר שמואל כשראה את אליאב (שמואל א טז, ו) "אֵיךְ נִגְדַת ה' מְשִׁיחוֹ", וביאר הרד"ק שהכוונה היא שרק הוא ראוי להיות מלך מכל בניו של ישי, מפני שהיו באליאב מעלות נוספות על היותו בכור וחכם, אליאב היה גם גבוה, וגם נאה, הופעה מרשימה זו יש בכוחה להשפיע יראת כבוד מפני המלך, וכמובן שמעלות אלו צריכות להיות משולבות יחד עם לב ישר וטוב.

הגדרת היופי

על מנת להבין את חשיבות היופי, עלינו להגדיר תחילה מהו יופי? מקובל לחשוב שיופי זוהי החלטה סלקטיבית על פי טעמו האישי של כל אדם, מחדש הגאון רבי משה שפירא זצ"ל ('שובי ונחזה' חנוכה מאמר ח עמוד פג-צב), שליופי יש הגדרה שורשית שממנה כל אחד

נוטה לפי טעמו האישי, הגדרת היופי היא 'ניגודיות עם התאמה'.

כלומר כאשר יש שני דברים מנוגדים אך יש ביניהם התאמה, ועל ידי כך הם משלימים זה את זה, התוצאה המתקבלת היא יופי. כדוגמא, הבטה בנופי שוויץ גורמת להתפעלות מהיופי שבטבע, כשנתבונן מדוע? נגלה את הגדרת היופי, בנופי שוויץ יש ניגודיות והתאמה, מצד אחד הרים הנישאים לגובה רב ומכוסים בפסגות מושלגים, כשלמרגלותיהם עמקים פוריים עם בקתות ציוריות, הר ועמק הם שני הפכים, אך כאשר יש התאמה בין הניגודיות, התוצאה היא נוף מרהיב ביופיו.

וכך גם מגדירים אדם נאה, כאשר יש לנו ניגודיות בין האיברים שונים בפניו של האדם, כגון האף האוזן הפה והעיניים, אך יש ביניהם התאמה ושילוב מושלמים, אדם זה נראה מאוד נאה, ולהבדיל הכיעור נובע מחוסר התאמה.

קדושת יוסף הצדיק ואבשלום בן דוד לאחר שהבנו שהגדרת היופי זהו השילוב והאיזון בין החומר לרוח ובין הפנימיות לחיצוניות, נוכל להבין מדוע הפסוק מדגיש את יופיו של יוסף (בראשית לט, ו) "וַיְהִי יוֹסֵף יָפֵה תֹאֵר וַיְפֹה מְרָאָה", ואת יופיו של אבשלום בנו של דוד המלך (שמואל ב יד, כה) "וַיִּכְאֲבֶשְׁלוֹם לֹא הָיָה אִישׁ יָפֵה כָּכָל יִשְׂרָאֵל", משום ששניהם היו בעלי שיער המסמל חיצוניות אך מצד שני חיו בקדושה וטהרה, והיתה להם התאמה מקסימלית בין היופי

החיצוני ליופי הפנימי המשתקף בנפש זכה וטהורה, השואפת להידבק בבוראה, לכן נחשבו שניהם כ'יפי תואר', אך לימים כאשר חטא אבשלום ונתגאה בשערו ופגם בשלימות היופי הפנימי בחטא הגאווה, ונוצרה אי התאמה בין היופי החיצוני לפנימי, ירד מדרגתו, ונענש מידה כנגד מידה ונתלה בשערו באילן, שם מצא את מותו (סוטה י"ע"ב).

יופיו של המלך

זוהי הסיבה שהמלך מוכתר במעלת הנוי והיופי, משום שתפקידו של המלך הוא לחבר בין עם ישראל לבורא עולם, ולהדריכם בדרך הישר, כפי שעשה דוד המלך, וכפי שנהג שלמה המלך (קהלת יב, ט) "וַיִּתֵּר שְׁהִיָּה קִהְלֵת חָכֶם, עוֹד לְמַד דַּעַת אֶת הָעָם", ומלכים רבים ממלכי בית דוד השיבו את לב העם בתשובה לעבוד את ה', כפי שמסופר על יאשיהו המלך (מלכים ב כג, ג), וכך יצרו המלכים התאמה בין עם ישראל לבורא עולם, ובין החומר לרוח, לכן הנוי והיופי הוא ממעלת המלך, ומשכך, כשראה שמואל הנביא את אליאב, והנה הוא בעל מראה מרשים ויש בו נוי ויופי וחכמה, מיד אמר בליבו, שזהו האיש שיבחר בו ה' להיות מלך.

"המלך דוד" ביאור על ספר שמואל א, בשפה קלה וקולחת, עם מסרים לחיזוק האמונה בדרכו של דוד המלך.
ממתין לך באתר: "אופקים בוקס"

ל"יביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

נתן ארנון

בשבת והלל לה' יתברך שמונים אט להדיע כי יצא לאור הספר "שיעורי הרב יגאל כהן" פרק מחשבת אמונה ומצוות שנתה אמת חי וחסד הילדים

קני דוד המלך בלבד 03-8000770
 או דרך האינטרנט yabla-omer.co.il

שותפים!
ממשיכים בבניה
 ולכם יש לכם אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיו במקום!
 ניתן להנציח להצלחת/לרפואת/לע"כ

מטר 400x36
 חצי מטר 200x36
 אמה 100x36

03-8000770

פנינים מהפרשה

משקל שלום הבית

נפסק ב"שלחן-ערוך" (ש"ע סי' תרע"א ס"א): "אפילו עני המתפרנס מן הצדקה, שואל על הפתחים או מוכר כסותו כדי לקנות שמן להדליק נרות חנוכה". וזאת לרוב חשיבות הפרסומי ניסא'. ואף על פי כן, הדין הוא (ש"ע סי' תרע"ח ס"א) ש"מי שאין ידו משגת לקנות גם נר חנוכה וגם נר שבת, נר שבת קודם, מפני שלום ביתו".

בדרך כלל, מרן השלחן ערוך אינו כותב בספרו את טעמי ההלכה, אלא רק הלכה פסוקה. אך כאן כתב גם את הטעם מפני מה נר שבת קודם, ללמדנו מוסר השכל גדול.

פעמים שהאדם עומד בפני ניסיון קשה הנוגע לשלום בית, וחש בלבו קושי גדול לעמוד בניסיון משום שבטוח הוא שהצד עמו ואפילו נעשה לו עוול. בשעה זו ישא קל וחומר בנפשו: אם נר חנוכה שכה נכבד וחשוב הוא, עד כדי שאפילו עני המתפרנס שואל על הצדקה שואל על הפתחים או מוכר כסותו לקנות שמן להדליק, נדחה מפני שלום בית, קל וחומר שסיבה זו שלפניו העלולה להצית יכוח שיפגע בשלום ביתו, נדחית היא מפני שלום בית. ובפרט שללא נר שבת, לא בהכרח שיבוא לויכוח עם רעייתו, אלא רק יש לחשוש שמא יבוא לידי ויכוח ויפגע בשלום הבית (עיין שבת כג ע"ב, וברש"י שם; שם כה ע"ב), ואפילו הכי נר חנוכה נדחה מפני ספק זה. על אחת כמה וכמה עניינים אחרים של דברי חולין, שנדחים הם מפני ספק שלום בית.

ובעניין זה מסופר, שהחפץ חיים ראה שרבי נחום מהורודנא התעכב בהדלקת נרות חנוכה, ורק לאחר כשלוש שעות מזמן ההדלקה ניגש להדליק, כשתהה החפץ חיים בפניו על כך, השיב לו רבי נחום: הלילה רעייתי התאחרה מלבוא, ואני ממתין לה שתשתתף בהדלקה, שהרי נפסק להלכה, שעדיף לבטל את הדלקת נרות חנוכה מפני שלום ביתו, וכך שכן אצלי שאיני מבטל את הדלקת הנרות לגמרי, אלא רק דוחה את זמן הדלקתן, שהלא מעיקר הדין אפשר להדליק כל זמן שבני הבית ערים (שאל אביך ויגדך ח"ג עמ' קצ"ז).

ודבר ידוע הוא אצל גדולי הדורות שכן נהגו בעצמם, ששלום בית דוחה את הדברים שהם כהידורים וחומרות שאינם מחויבים מהדין, ובלבד שאינו איסור, וכמו שמסופר על הגרא"מ שך, שבאחת השנים נשאר בליל יום הכיפורים עם רעייתו הרבנית בבית, לומר עמה 'כל נדרי', במקום לאומרו בציבור. כשנשאל על כך ענה: "להשאיר את הרבנית בבית לבדה זה יגרם לה עצבות, ולבקש מאחרים להישאר אין זה מדרכי, על כן נשארתי בבית לומר עמה 'כל נדרי'" (עדות בתו. הו"ד בספר בינת המידות עמ' 116).

משקל דיי הרהר

לכאורה יש לתמוה, כיצד יתכן שחג החנוכה שהוא מתקנת חכמים אומרים בו הלל גמור, ואילו בחול המועד פסח שהוא מן התורה אין גומרים בו את ההלל?

אולם לימוד גדול לימדנו רבותינו ז"ל בהבדל זה. פסח שהיה קודם מתן תורה, הגזרה על ישראל היתה בשעבוד הגוף בחומר ובלבנים והטבעת ילדיהם ביאור, וכשניצלו ממצרים ביד חזקה וזרוע נטויה, יש להודות ולומר הלל על נס ההצלה. אולם יותר יש להודות לה' כאשר עם ישראל ניצל מהגזירה על הרחניות שלו, שלא יעסקו בתורה. שהרי שגדול המחטיאו יותר מההורגו (מירש רב, במדבר כא ה). שההורג את האדם מאבדו מהעולם הזה ויש לו חלק בחיי הנצח שבעולם הבא, המחטיאו מאבדו משני העולמות.

ומכאן יש ללמוד אודות החובה הקדושה המוטלת על כל יהודי שלא יסתפק רק במתן צדקה לעניים וחסד ועזרה בגופו לנוזקים לעזרתו, אלא יותר מזה יפעל ויעשה להרביץ תורה בריבים ולקרב לבבות ישראל לאביהם שבשמיים. (מתוך האדם במגלה נשנה מאת הגאון הרב מצר שליט"א, ניתן להשיג בהידברות שופס בטלפון 073-222-12-50).

לאשת החיל

ניסים

האם אנחנו מאמינות בניסים? האם אנחנו מאמינות שהקב"ה, שהוא זה שברא את כל העולמות כולם, הוא זה שמחיה ומצמיח, בורא וממית- האם אנחנו מאמינות בגדולתו? מבינות מעט מעט מעוצמתו האדירה? בימי החנוכה הקדושים ניתן למשש בידיים את הרגשת הניסים ונפלאות שיש באוויר, ניתן לחוש את גדולתו של בורא עולם שהמית רשעים ביד צדיקים, ומעטים ביד רבים. ובמיוחד בימינו אנחנו יכולות להרגיש את זה.

אנחנו קוראים את זה, מתפללים את זה, לומדים על זה... במקרה הטוב גם מתפעלים מהנס שהיה בימי המכבים. אבל האם אנחנו מפנימים? האם במעט אנו יכולות לדמיין את הכוח של אבא שלנו?

האם אנו מצליחים לשייך את הכוחות העצומים של בורא עולם - ליומיום שלנו? האם אנו מאמינה שהשם יכול לרפא כל מחלה שקיימת? את מאמינה שבורא עולם יכול לתת לך או לחברתך את השידוך המיועד, היום?

אנחנו מאמינות שהשם יכול לתת לנו את כל הכסף שאנו זקוקים לו, ללא קושי? אנחנו מאמינות בניסים? והאם זה בכלל ניסים?

פעימות לב של תינוק - זה לא נס? תפקוד ראות וכליות? ללכת על 2 רגליים? לחזור מנסיעה על הכביש בריאה ושלמה הביתה?? וגם במלחמה שקרתה, כולנו שומענו על כל כך הרבה ניסים. בין כל הדין היה הרבה חסד.

אנחנו מבינות שישנם כאלה שעברו דברים בחייהם שגרמו להם להעריך ולומר תודה על כל שניה של נשימה. וישנם כאלו שעדיין מתקשים להבין שזה לא מובן מאליו. חובה על כולנו לא להפסיק לשונן את אמירת התודה. פשוט להעריך ולהעריך כל רגע שהקב"ה נותן לנו בעולם, הולכים, שומעים ורואים... הגוף פנימה הוא מכונה פלאית שלא ניתן לתאר במילים. צריך להעריך לפני המכה. רק מי שסובל מכאבי גב, זוכר וחש כל חלק וחלק בעמוד השדרה שלו. ומודה עליו כשהוא לא כואב.

בשלב הראשון, נדרש מאיתנו להבין שכל דבר שקיבלנו הוא לא מובן מאליו, הוא נס בפני עצמו. ובשלב השני, נשתדל לזכור שכל יתר הדברים שעדיין "חסרים" לנו - הם קטנים על בורא עולם.

אם בורא עולם יכול לברוא בן אדם מתפקד ובריא, אז מה הבעיה לרפא את החולה? זה לא נס, זה השם.

הקב"ה הוא כל יכול, הוא גדול ונורא, הוא זה שיכול לשנות כל מציאות ולשפר כל סטטוסציה שרק היינו רוצים.

כשבני ישראל היו במצב שהמצרים מאחוריהם וים סוף לפנייהם, משה רבינו התפלל להשם שיציל אותם. הקב"ה אמר לו "מה תצעק אליי, דבר אל בני ישראל ויסעו" (שמות, יד) - אומר הרב הגאון יגאל כהן שליט"א - איך יכול להיות שזה מה שהקב"ה אמר? מה יהודי יכול לעשות בעת צרה אם לא להתפלל? למה השם אומר למשה רבינו "מה תצעק אליי"? אז מה הוא היה אמור לעשות?

הרב אומר שעניין זה תלמד אותנו מספר דברים, ובניהם העניין שאדם צריך לבדוק את עצמו לפני שהוא מתפלל האם הוא מאמין שהקב"ה יכול לענות לו על תפילתו.

אנו מתפללים לבורא עולם שירפא, שיעזור, שיייתן זרע קודש, שיפרנס... אבל האם אנו מאמינים בו שהוא באמת יכול לו "מה תצעק אליי, דבר אל בני ישראל זה אפשרי, הרי הרופא אמר כך... והבוס בכלל לא בכיוון של העלאה... וכל הסיבות בעולם שמונעות מאיתנו לראות את בורא עולם ישירות. חובה עלינו להשתדל לנטרל את הסיבה, ולזכור אך ורק את מי שברא את כל העולם. קטן עליו!

כשאנחנו יושבות מול נרות חנוכה, בזמן המסוגל לישועות ולשמחות, לפחות חצי שעה לא עושות ממלאכות הבית, אלא מתרכזות בנרות, מסתכלות עליהם טוב טוב ומקיימות את כל הסגולות האפשריות הטמונות בחג המרומם הזה - לא נשכח לחזור ולשונן את הגדולה של הבורא יתברך. להסתכל טוב על האור שבוקע ולהתפלל לאבא שאוהב אותך יותר מכולם, להתפלל על כל מיצר ועל כל דאגה... השם פה, הוא שומע אותך בוודאי.

לרכישת הספר "תוכו רצוף אהבה" מאת כותבת הטור: 0583266571.

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הברכה שאשרה את השמיטה

השבת אנו נמצאים בימי החנכה ימים של אור, יהי רצון שזנזנה לאור הגדול - אורו של המשיח בקרוב ממש.

דוקא בימים אלו צריכים להגביר את הגבורה היהודית את העצמה שאנו שייכים לבני העם היהודי - לתורת הנצח. אלא בעקר להיות גאים, לא להתבייש, ולא להתנצל.

אלא להפך ויגבה לבו בדרך ה"ן כן יהודי חייב להרגיש. והספור הבא שספר הרב ישראל לייז' ימחיש את הדברים:

איש אשר רוח בו, היה הגאון רבי זאב גרינברג זצ"ל, ממקימי הקהלה היהודית 'שובה ישראל' ב'בואנוס איירס' וממנטקי דרקה. רבי זאב נהל את ענייני הדת והרוח הקהלה בעוז ובתעצומות נפש, וכשגאון יהודית בוערת בעצמותיו, ומתוך יראת שמים טוהרה, הקפיד קלה וכלל בכתמורה, החל מהשגת 'חלב ישראל' במסירות נפש, בלא להתחשב קלל וכלל בקלא פזו או אחרת, וקלה בדאגה לאפית מלאי גדול של לחם עבור כל בני הקהלה, כדי לא להזדקק לפת עפרו'.

אלא שקשי רב היה לרבי זאב ובגני קהלתו להשיג בשר בשר, הם לא סמכו על השחיטה היהודית הרשמית, שהיתה רחוקה מאוד מדרשות ההלכה המחמיי רות.

לא נותרה בידם בררה, אלא להקים מערך שחיטה נפרד ופרטי, אלא שדבר זה היה מגנף לחק, נשיא ארגנטינה קולונל 'הואן דומינגו פרון' הכיר רק בשחיטה הרשמית ולא אשר כל שחיטה אחרת.

רבי זאב החליט שעליו להפגש עם הנשיא ולבקש אשר שחיטה, למרות שהנשיא לא נודע פארה יהודים במיוחד. תלמידיו יצרו את הקשרים הנדרשים ונאמנה פגישה לשעה 8:00 בבקר, אליה נצב רבי זאב בזמן המדיק עם כמה מהנוגעים בדרך. עברו כמה דקות ועדיין לא זמנו רבי זאב ומלויו אל לשכת הנשיא. רבי זאב קם בכעס והתפזר לעזב את המקום, "אין שום הצדקה שהנשיא יאחר לפגישה..." - טען בתוקף... תלמידיו הסבירו לו שלא היה להם קל לקבץ פגישה כה חשובה וקבל להפסיד אותה רק בגלל אחור קטן, ואי קיום הפגישה מסבה פזו. עלולה להזיק מאוד למשימתם להכרה בשחיטה הפרטית.

המשך בעמוד האחרון

המשך מוסר עם סיפור

עוד הם מדברים ושר הפנים שגם הוא הזמן לפגישה הגיע, ראשית הוא התנצל בשם הנשיא על האחור, והזמין אל הלשכה. בכניסתו, תלה רבי זאב את מגבעתו על המתלה בפתח החדר והתיישב ליד השלחן, כבוד קל ומסקה הגש, ורבי זאב בקש בטבעיות משר הפנים שביא לו את מגבעתו מהמתלה. שר הפנים מלא את מבקשו, רבי זאב חבש את הכובע ובגר בקול רם ברפת 'ש'הכל' ושתה מן המים... הנשיא התעניין במעשיו של רבי זאב, "מה מלמלת לפני ששתית...?" שאל בסקרנות. רבי זאב הסביר לו שלפני שאנחנו נהנים מבריאיתו של הקב"ה, אנחנו מבקשים אותו ומודים לו על כך. מעשיו ודבריו של רבי זאב הרשימו מאוד את הנשיא, הוא הבין כי היהודים היושבים לפניו לא יותרו בקלות על

עקרונותיהם, ועל כן, עוד לפני שהציג לפניו רבי זאב את בקשתו, צלצל הנשיא בפעמון, פאות לסיים הפגישה, ובקש לכתב בפרוטוקול הפגישה: "הבקשה התקבלה! כל קבוצה ראשית לקנים שחייטה עצמיאית!" או אז הבינו תלמידי הגר"ר זאב גרינברג זצ"ל שדוקא גאון היהודי, שהיתה נראית כמתנשאת על פני הנשיא ושריו, היא זו שצלקה את הפגישה, כי היא הוכיחה יותר מקל שעקרונות היהודים, בשמירתם על פשרות השחיטה ושאר עניני הדת, הם כחומה בצורה, ומאיש לא ירתעו, ואיש לא יוכל להזיזם אף כמלוא נימה. שבת שלום ומבברך!

פניני הדף היומי

מאת הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

רץ לדבר מצוה והזיק לחברו בערב שבת בין השמשות (בבא קמא דף לב')

בסוגייתנו אנו לומדים שישנם מקרים שאדם הזיק לחברו ובכל זאת יהיה פטור וכגון שרץ בערב שבת בין השמשות והזיק שהוא פטור מכיוון שהוא רץ ברשות, דהיינו שאדם רשאי לרוץ בערב שבת לעשות את צרכי השבת.

ודנו הפוסקים האם הפטור למי שהזיק לחברו בערב שבת נאמר דווקא כשרץ לצורך שבת או אף כשרץ לצורך דברים אחרים, דעת הרמב"ם (הלכות חובל פרק ו') כפי שמבאר התוספות יום טוב הוא הדין כשרץ לשאר צרכים שאינם קשורים לשבת היות וטעם הפטור שאדם זה רוצה להספיק להגיע לשבת כשהוא פנוי ממלאכה. ברם דעת "הנמוקי יוסף" שדוקא כשרץ לצורכי שבת הוא פטור, וכן שנראה שנחלקו בזה מרן והרמ"א בסימן שעח'.

עוד דנו הפוסקים האם הפטור הוא דווקא בסמוך ממש לפני שבת או אפילו מחצית היום של יום שיש והמשנה ברורה בביאור הלכה סימן ר"א נטה לפסוק דוקא כשרץ סמוך לבין השמשות שאז האדם בהול, וכן נחלקו הפוסקים האם גם בשאר מצוות כשאדם היה בהול לעשותם והזיק יהיה פטור או דוקא כשרץ בערב שבת, בשו"ת "חוות יאיר" סימן ר"ז כתב שאין ללמוד מערב שבת שאז אדם מאד בהול שלא יחלל שבת לשאר המצוות, אמנם מדברי המרדכי משמע שגם בשאר המצוות שלא היה לו זמן והזיק פטור.

ובספר "שיח התורה" סימן י"ז נשאלתי לגבי נהג אמבולנס שנהג במהירות לקריאה דחופה ותוך כדי נסיעה פגע ברכב שחנה בצידי הדרך האם חייב? וכתבתי שתלוי במחלוקת הפוסקים אם דווקא בערב שבת נאמר שפטור או גם בפיקוח נפש.

עוד נשאלתי בשו"ת "משפטי אמת" חלק ג' סימן תכח' לגבי שני נהגים שנסעו במהירות בסמוך לכניסת שבת ופגעו זה בזה והביטוח אינו מכסה האם כיוון שהיה סמוך לכניסת שבת פטורים, ושם העליתי לחייב שדברי הגמרא נאמרו לגבי אנשים שרצים ולא לגבי נסיעה ברכב שמסכנת עוברים ושבים ובפרט שעוברים על החוק שנסעו באין כניסה ו"דינא דמלכותא דינא". שבת שלום

המעוניין לרכוש את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

'איזהו גיבור? הכובש את יצרו' (אבות ד, א')

נשאלתי מאת יהודי שעובד בחברה פלונית למחיתו, ויודע שה' יתברך תמיד איתו, ועושה כל דבר בעיתו, קובע עיתים לתורה, בעל יראת שמים טהורה, שפעמים במהלך היום, ולא מתוך חלום, מתקבצים כמה עובדים בחברה, ומדברים על ההנהלה, לשון הרע וסרה. וזה חוזר על עצמו כמעט כל יום, ואיני יודע איך את פיהם לבלום. וכשרואים שאינני משתתף, אומרים שאני מפסיד את כל הכיף, ושדעתו של אדם צריכה להיות מעורבת עם הבריות, ולהשתתף עם כולם בשיחות ובחוויות, וכשאני יושב ודומם ואיני מסייע, אני נחשב בעיניהם כמשתגע. ושואל היהודי מה עליו לעשות, והאם צריך להמשיך ולחשות.

עניתי לאותו יהודי גיבור, שה' יתברך לו יעזור, שכבר כתב החפץ חיים (כלל א' סעיף ז') שאין לחשוש כלל ללעג הבריות, וכמו שעשה עד עכשיו כך צריך להיות. כי מוטב לאדם שיקרא שוטה כל ימי חייו, ולא ידבר לשון הרע עם חבריו, ומובטח לו בזה שכר עד אין קץ, שאת צוות ההנהלה מאחורי הגב אינו עוקץ.

וכתב עוד בבאר מים חיים (ס"ק י"א), ואלו דברי אלוקים חיים, שאף שחז"ל אומרים (כתובות דף י"ז ע"א) שלעולם דעתו של האדם תהיה מעורבת עם הבריות, במקרה שלנו כך צריך האדם להיות, לשמור על זכות השתיקה, אפילו אם היא לו מעיקה. שדוקא עם אנשים שאינם עושים איסור, אפשר להתערב ביניהם בקשר גמור, אבל מאנשים המדברים סרה, צריך לברוח כמו מעבירה, ואפילו מאיסור דרבנן צריך האדם לברוח, ולזכור את ציווי ה' ולא לשכוח. ועל ידי זה יתברך מן השמים, ויזכה לשכר בכפל כפלים.

ניתן לשמוע היוזק קצר (כדקה והצי) מידי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שלושה 3 ואחר כך הקש 1. שמעו ותרו נפשכם. כמו כן ניתן לקבל הזמור (מיוזה) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון בטל: 052-768-3816.

יש לכם שמחה במשפחה? בריה. חתונה. בר מצוה.
דועה הסגולה לקיים סעודת עניים באותו היום לאנשים שאין להם בתרומה של 400 ש"ח הפתחות כ"מסעדה"
תרו שותפים להאכיל ולטעול מסגור ועשרים איש להצלחתכם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

מיד יבטע מתקנימת חלוקה של סעודת סוגרים כירות ירקות, סוגרי חלב, סמתיים לילדים מיד פעם גם עומת ודדים ווד... לכ-700 סמיתות סעודת סולת שהסוגרים האלה עוזרים להם להתקיים למשך כל השבוע.

בואו ותרוו חלק מהספעל העצום הזה של עזרה לעוד משפחות במצוקה.

לתרומות חייגו: 03-8000770

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה